

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **BSB 1881, s. r. o.**, se sídlem Kubelíkova 1780/21, Praha 3, zastoupené JUDr. Jiřím Vaníčkem, advokátem se sídlem Šaldova 34/466, Praha 8, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové- pobočky v Pardubicích ze dne 23. 8. 2017, č. j. 52 Af 39/2017 - 84,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyně podala dne 25. 7. 2017 ke Krajskému soudu v Hradci Králové - pobočce v Pardubicích žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2017, č. j. 12290-3/2017-900000-302, kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Celního úřadu pro Pardubický kraj ze dne 10. 11. 2016, č. j. 60299-2/2016-590000-12, o propadnutí a zabrání tabáku patřícího žalobkyni a dalším obchodním společnostem.

[2] Současně s žalobou požádala žalobkyně krajský soud o přiznání odkladného účinku žalobě a o osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. Ve své žádosti tvrdila, že jí byly zajištěny peněžní prostředky na bankovních účtech i osobní automobily v souvislosti s trestním řízením. Tímto byly zajištěny veškeré její finanční prostředky a velká část jejího majetku. Krajský soud žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl výrokem II. napadeného usnesení.

[3] Krajský soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že soudní poplatek za žalobu ve správním soudnictví v dané věci činí pouhé 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku 1 000 Kč. Podle jeho názoru bylo zcela nepravděpodobné, že by takový podnikatelský subjekt, jakým je žalobkyně, nedisponoval částkou 4 000 Kč. Navíc mohla požádat o půjčku svého společníka. K zajištění majetku krajský soud podotkl, že k němu došlo již před několika lety a žalobkyně přesto i nadále funguje jako podnikatelský subjekt. Vzhledem k uvedenému soud nevyhověl její žádosti a neshledal ani důvod k bližšímu zkoumání jejích konkrétních majetkových poměrů. Dále poukázal na podnikatelské riziko, které podnikatel nese i ve vztahu ke státem uloženým povinnostem. Své odůvodnění uzavřel tvrzením, že uložený soudní poplatek není likvidační.

II.

[4] Žalovaná (dále „stěžovatelka“) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[5] Stěžovatelka nejprve poukázala na to, že úvahy krajského soudu o předmětu a rozsahu podnikání nestačí k posouzení žádosti, jelikož podle zákona je potřeba posouzení majetkové situace žadatele. Ani podnikatelské riziko nemůže být samo o sobě důvodem pro odepření možnosti osvobození od soudního poplatku. Krajský soud tak nesprávně posoudil právní otázku vztahu mezi podanou žádostí a postavením podnikatelského subjektu, a jeho usnesení je proto nezákonné.

[6] Stěžovatelka dále uvedla, že se krajský soud vůbec nezabýval předloženými důkazy, ani podrobně nestudoval rozhodnutí o zajištění jejích účtů. Krajský soud si ani nevyžádal žádné doklady pro posouzení její majetkové situace. Své rozhodnutí tak vydal, aniž by pro něj měl dostatek podkladů. Krajský soud dále neumožnil stěžovatelce doložit, že nemá dostatečné finanční prostředky, a proto má tato vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci.

III.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve připomíná, že z jeho konstantní judikatury vyplývá: „*Smyslem institutu osvobození od soudních poplatků je zajistit nemajetným osobám možnost uplatnit svá práva v řízení před soudem tam, kde je podání návrhu spjato s poplatkovou povinností. Tato povinnost dopadá na návrhy podávané ve správním soudnictví. Nezaplacení poplatku přitom může vést k zastavení řízení. Nemá-li žalobce dostatečné prostředky k zaplacení*

soudního poplatku, mohlo by se stát, že jeho věc nebude meritorně projednána, což by mohlo znamenat nepřípustné odepření přístupu k soudu. Institut osvobození od soudních poplatků by měl těmto situacím předcházet.“ (rozsudek ze dne 3. 8. 2016, č. j. 3 As 233/2015 - 17, obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2015, č. j. 6 As 201/2015 - 24).

[11] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s.: „*Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*“ Samotný zákon tedy v uvedeném ustanovení stanovuje poměrně přísné podmínky pro úplné osvobození od soudních poplatků, jelikož jeho přiznání je možné pouze výjimečně, pokud jsou pro to zvlášť závažné důvody.

[12] Krajský soud při posouzení věci vycházel ze stěžovatelkou doložených rozhodnutí o zajištění finančních prostředků stěžovatelky na konkrétních bankovních účtech a zajištění motorových vozidel, jak je zmíněno na str. 3 napadeného usnesení, a dále z obecné úvahy, že pokud stěžovatelka podnikala v minulosti a stále podniká i přes uvedené zajištění finančních prostředků, je zcela nepravděpodobné, že by nedisponovala finančními prostředky k zaplacení soudního poplatku. Vzhledem k tomu krajský soud blíže nezkoumal její konkrétní majetkové poměry.

[13] Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že jak uvedl v již výše zmíněném rozsudku č. j. 3 As 233/2015 - 17: „*Soudní poplatky za podání návrhu ve správním soudnictví jsou fixní a ve srovnání s řízením občanskoprávním, pokud jde o jejich výši, vcelku bagatelní. I pro fyzické osoby nepředstavuje povinnost zaplacení částky 3 000 Kč za podání žaloby proti správnímu rozhodnutí zpravidla žádný problém, u právnických osob to vzhledem k jejich povaze a různorodému účelu platí tím spíše.*“ Je proto třeba zkoumat, zda tvrzená nemajetnost právnické osoby je skutečná. Dále je třeba uvést, že jak podotkl již krajský soud, stěžovatelka je stále podnikajícím subjektem a v žádosti nepopsala žádné jiné, výjimečné okolnosti, pro které by jí mělo být přiznáno žádané osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud dále připomíná například svůj rozsudek ze dne 2. 2. 2012, č. j. 1 As 10/2012 - 17, ve kterém uvedl: „*Soud při posuzování jeho žádosti vychází především z důkazů předložených účastníkem řízení, nicméně hodnotí i další skutečnosti, které s projednávanou věcí souvisí, aby mohl dospět k přesvědčivému závěru, zda účastník řízení nezpochybnitelným způsobem nedostatek prostředků na úhradu soudního poplatku doložil.*“ Z odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu jasně vyplývá, že posoudil stěžovatelkou doložené rozhodnutí o zajištění jejího majetku i stav jejího stávajícího podnikání v souladu se zákonem a judikaturou Nejvyššího správního soudu a dospěl k tomu, že v jejím případě není důvod k jejímu osvobození od soudních poplatků.

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že osvobození od soudních poplatků je zcela výjimečným institutem. Krajský soud použil pro své rozhodnutí stěžovatelkou tvrzené skutečnosti a své další úvahy uvedené v odůvodnění samotného usnesení. Usnesení

krajského soudu tedy není ani nesrozumitelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ani založené na nesprávném posouzení právní otázky ve smyslu jeho písm. a).

[15] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[16] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu